

OXYBELUS BRANDESII Blkr.

EENE NIEUWE SOORT VAN OPHIDINI VAN
BANDA NEIRA

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

(met afbeelding).

Eenigen tijd geleden ontving ik van *Banda Neira* van den heer H. M. Brandes, officier van gezondheid aldaar, een' merkwaardigen visch, die tot de familie Ophididae van den prins C. L. Bonaparte (Ophidini J. Müller) behoort, en zich geheel laat plaatsen in het geslacht *Oxybelus*, door den heer J. Richardson opgesteld in the Voyage of the Erebus and Terror, Fishes Part. IV, welke aflevering ik nog niet heb ontvangen doch bij uittreksel ken uit het Archiv f. Naturgeschichte Jahrg. XIV. Hft. V.

Dit geslacht heeft zeer groote verwantschap met *Echiodon* Thoms., beschreven en afgebeeld in vol. III. part. III. van de Transactions of the Zoölogical Society of London, doch onderscheidt er zich van, voornamelijk door de afwezigheid van staartvin en door het tandenstelsel.

Mijne soort schijnt van *Oxybelus Homei* Richards. van Timor en den Stillen Oceaan te verschillen, doordien de bek spleet onder het achterste gedeelte van het oog eindigt, terwijl de heer Richardson van *Oxybelus Homei* zegt „riectus oris satis amplus pone oculum fissus”.

Het eenige specimen dezer soort, in mijn bezit, is 175 millimeters lang en in vrij goeden toestand van conservatie, zoo-

dat ik maag en darmkanaal heb kunnen onderzoeken, en volgende ontleedkundige aantekeningen maken.

De buikholte strekt zich bij *Oxybelus Brandesii* achterwaarts uit tot aan het begin van het vierde achterste gedeelte des ligchaams. Zij wordt in eene bovenste en onderste helft gescheiden door een zilverglaanzig wit buikvlies, dat op sommige plaatsen met zwart pigment bewolkt is en zich tot aan het achterste gedeelte der buikholte uitstrekt.

In het buikvlies zijn de ingewanden bevat. Van deze kon ik slechts het spijskanaal genoegzaam onderzoeken. Oesophagus eng en zonder merkbare vernaauwing in de maag overgaande. Maag spilvormig, sterk gespierd, horizontaal in de buikholte geplaatst en in een langen spilvormigen zak achterwaarts eindigende. Pylorus-aanhangsels zijn niet aanwezig. Het verdere spijskanaal is juist zoo lang als de helft des ligchaams. Duodenum en begin van den dunnen darm weinig dunner dan de maag en nog vrij sterk gespierd. Het middelste en achterste gedeelte van den dunnen darm daarentegen zeer eng en vliesachtig. Dikke darm langer en wijder dan de maag, doch veel minder spierachtig. De overlangsche spierbundels laten er zich echter met het ongewapende oog herkennen. Lever, milt enz. in te beschadigden toestand om ze voldoende te beschrijven. In de bovenste helft der buikholte, boven het buikvlies, ligt eene enkelvoudige dikvliezige zwemblaas van eene spilvormige gedaante en naar achteren toe stomp kegelvormig eindigende. Hare wanden zijn, niettegenstaande het dikke vlies, zeer broos. Uit het ligchaam genomen en geopend, vallen de wanden der zwemblaas niet te zamen, maar blijft zij hare kokerachtige gedaante behouden.

OXYBELUS Richards. Blkr.

Pinnae anacanthae dorsalis, analis et pectorales radii articulatis indivisis; ventrales caudalisque nullae. Branchiae valde apertae arcibus 4 insertae. Pseudobranchiae nullae. Membrana branchiostega radiis 7 brevis. Corpus elongatum, laeve, squamis vix conspicuis in cute sparsis. Os superne totum

ex ossibus intermaxillaribus compositum. Dentes intermaxillares et inframaxillares pluriseriati caninoideis anticis. Dentes vomerini conici magni, palatini pluriseriati in vittas 2 longitudinales dispositi, pharyngeales conici obtusi breves. Pinna dorsalis longe post initium pinnae analis incipiens. Anus ante pinnas pectorales situs. Ventriculus fusiformis sacco coeco elongato, carnosus. Appendices pyloricae nullae. Vesica natatoria simplex.

Oxybelus Brandesii Blkr.

Oxybel. corpore elongato compresso, latitudine 9 fere in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ in ejus altitudine, cauda anguilloidea; capite obtuso convexo $6\frac{1}{2}$ in longitudine totius corporis; latitudine capitis 2, altitudine $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis superis diametro $3\frac{1}{2}$ ad 4 in longitudine capitis; rostro convexo oculo brevior; rictu valde obliquo sub oculi parte posteriore desinente; dentibus intermaxillaribus minimis caninis 2 ad 4 anticis; inframaxillaribus seriebus internis minimis, serie externa majoribus conicis caninoideis aliquot anticis; vomerinis mediis magnis conicis, lateralibus parvis; palatinis serie externa conicis majoribus seriebus internis granulosis; lingua gracili glabra; naribus ante oculos sitis utroque latere 2, rotundis non tubulatis; cute toto corpore laevi squamis sparsis vix conspicuis; linea laterali dorso parallela cauda in apicem gracilem desinente; pinnis dorsali antice in 2^a quarta corporis parte incipiente ante caudae apicem desinente, humillima, anali triplo circiter humilliore; pectoralibus oblongis rotundatis capite plus duplo brevioribus; anali sub basi pinnae pectoralis incipiente et ante apicem caudae desinente corpore antice plus duplo humilliore; colore (specimine unico in spiritu oryzae conservato) toto corpore aurantiaco-flavescente; capite fusco leviter nebulato; dorso, lateribus, mentoque punctulis sparsis nigris; pinnis flavescentibus.

B. 7. D. 140. p. m. P. 15 vel 16. A. 160 p. m.

Habit. Banda Neira (M. H. Brandes). An in mari?

Longitudo speciminis unici 175".

Explicatio figurarum.

1. *Oxybelus Brandesii* Blkr. magnit. natur.
2. *Caput inversum ubi dentes vomerini palatini que conspicui.*
3. *Canalis intestinalis. a. Oesophagus. b. Ventriculus. c. Intestinum tenue. d. Intestinum crassum.*